

Eiropas Savienības
Padome

Briselē, 2024. gada 16. jūlijā
(OR. en)

12138/24

ECOFIN 852
UEM 243
SOC 571
EMPL 367

DARBA REZULTĀTI

Sūtītājs:	Padomes Ģenerālsekretariāts
Datums:	2024. gada 16. jūlijs
Saņēmējs:	delegācijas
Iepriekš. dok. Nr.:	11927/24
Temats:	Padomes secinājumi par 2024. gada padziļinātajiem pārskatiem makroekonomikas nelīdzsvarotības novēršanas procedūras ietvaros – Padomes secinājumi (2024. gada 16. jūlijs)

Pielikumā ir pievienoti Padomes 4024. sanāsmē 2024. gada 16. jūlijā apstiprinātie Padomes secinājumi par 2023. gada padziļinātajiem pārskatiem makroekonomikas nelīdzsvarotības novēršanas procedūras ietvaros.

PADOMES SECINĀJUMI PAR 2024. GADA PADZIĻINĀTAJĒM PĀRSKATIEM
MAKROEKONOMIKAS NELĪDZSVAROTĪBAS NOVĒRŠANAS PROCEDŪRAS
IETVAROS

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME:

1. ATZĪMĒ – ir paredzams, ka pēc 2023. gadā piedzīvotās lejupslīdes ES ekonomikas izaugsme pakāpeniski palielināsies, lai gan nevienmērīgā tempā visās dalībvalstīs. VĒRŠ UZMANĪBU uz spēcīgo nodarbinātību un reālo algu pieaugumu ES, jo inflācijas spiedieni ir samazinājušies, ko ir izraisījis enerģijas cenu kritums. ATGĀDINA, ka pēdējo divu gadu laikā finanšu nosacījumi ir kļuvuši stingrāki, un ATZĪMĒ kreditēšanas nosacījumu pakāpenisko uzlabošanos. VĒRŠ UZMANĪBU uz joprojām lielo nenoteiktību attiecībā uz globālo perspektīvu saistībā ar Krievijas pastāvīgo agresijas karu pret Ukrainu, dramatisko situāciju Tuvajos Austrumos un pieaugošo ģeopolitisko spriedzi, kas globālo tirdzniecību un enerģijas tirgus pakļauj satricinājumiem, neraugoties uz progresu, kas panākts enerģētiskās drošības un noturības panākšanā Eiropas Savienībā.
2. Šajā sakarā UZSVER, cik svarīga makroekonomiskās neaizsargātības novēršanai ir cieša uzraudzība un attiecīga politikas rīcība. UZSKATA, ka 2024. gada padziļinātajos pārskatos ir ietverta augstvērtīga un visaptveroša analīze par situāciju katrā pārskata dalībvalstī. ATZINĪGI VĒRTĒ to, ka Komisija ir laikus publicējusi analīzi par 2024. gada padziļinātajiem pārskatiem makroekonomikas nelīdzsvarotības novēršanas procedūras ietvaros.
3. VĒRŠ UZMANĪBU uz to, ka izmaksu un cenu konkurētspējas spiedieni mazinās, bet dinamika dalībvalstīs ir atšķirīga. ATZĪMĒ risku, ko rada ilgstoši un spēcīgi algu un uzņēmumu peļņas spiedieni, kas nav saistīti ar produktivitātes pieaugumu. AICINA veikt ātrus politikas pasākumus, tostarp uzlabot tirgu darbību, lai izvairītos no konkurētspējas zuduma un veicinātu produktivitātes pieaugumu.
4. ATZĪST, ka tekošie konti nostiprinājās ar zemākām enerģijas cenām, bet joprojām saglabājas lieli tekošā konta deficīti. ATZĪMĒ, ka dažās dalībvalstīs joprojām pastāv lieli tekošā konta pārpalikumi, iespējams, ar pārrobežu nozīmi.

5. KONSTATĒ, ka lielākā daļa negatīvo neto starptautisko investīciju pozīciju 2023. gadā turpināja uzlaboties. ATZĪST, ka mazāks nominālā IKP pieaugums un lielu ārējo aizņēmumu vajadzību saglabāšanās var kavēt turpmāku neto starptautisko investīciju pozīciju uzlabošanos dažās dalībvalstīs.
6. PIENĒM ZINĀŠANAI, ka mājokļu cenas dažās dalībvalstīs ir kāpušas lēnāk vai kritušās, kā rezultātā ir samazinājusies mājokļu tirgu novērtēšana par augstu. ATZĪMĒ, ka tajā pašā laikā dažās citās dalībvalstīs mājokļu cenas turpināja stipri pieaugt. ATZĪST, ka pastāvīgie stingrie finansēšanas nosacījumi, visticamāk, mazinās pieprasījumu un cenas.
7. ATZĪMĒ, ka ilgstoša nelīdzsvarotība, kas saistīta ar lieliem valsts, privātā sektora un ārējiem parādiem, ir mazinājusies vairākās dalībvalstīs. ATZĪMĒ, ka augstas procentu likmes ir pienācīgi jāuzrauga attiecībā uz to ietekmi uz publiskajām finansēm, ja valsts parāda attiecība ir augsta, ko vēl vairāk saasina potenciālās izaugsmes palēnināšanās, sabiedrības novecošana un globālā nenoteiktība, kas negatīvi ietekmē ekonomikas perspektīvas. PIEKRĪT, ka potenciālās ekonomikas izaugsmes stiprināšanai, tostarp, efektīvi īstenojot strukturālās reformas, arī atveseļošanas un noturības plānu ietvaros, kā arī efektīvi piemērojot reformēto ekonomikas pārvaldības sistēmu, būtu jāatbalsta parāda samazināšana vidējā termiņā.
8. UZSVER, ka banku nozare joprojām ir noturīga, un ATZĪMĒ, ka palielinātā banku rentabilitāte ir palīdzējusi vēl vairāk nostiprināt to kapitāla rādītājus. VĒRŠ UZMANĪBU uz to, ka ieņēmumus nenesošie aizdevumi turpināja samazināties. ATZĪMĒ, ka ir vajadzīga pastāvīga piesardzība, lai nodrošinātu nepārtrauktu makrofinansiālo stabilitāti.

9. UZSVER makroekonomikas nelīdzsvarotības novēršanas procedūras būtisko nozīmi Eiropas pusgadā. ATZĪMĒ, ka Regula (ES) Nr. 1176/2011 paliek nemainīga, galveno uzmanību pievēršot a) iekšējai nelīdzsvarotībai, tostarp nelīdzsvarotībai, ko var izraisīt valsts un privātā sektora parāds; izmaiņām finanšu un aktīvu tirgos, tostarp nekustamā īpašuma tirgū; izmaiņām privātā sektora kredītu plūsmā; un izmaiņām nodarbinātībā; b) ārējai nelīdzsvarotībai, tostarp nelīdzsvarotībai, ko var izraisīt izmaiņas tekošajā kontā un dalībvalstu ieguldījumu neto pozīcijās, reālajiem valūtas maiņas kursiem; eksporta tirgus sadalījumam; cenu un izmaksu izmaiņām; un ārpuscenu konkurētspējai, ņemot vērā ražīguma rādītāju veidojošās daļas. ATZĪMĒ, ka kopumā Komisija ir piemērojusi attiecīgos analītiskos rīkus, ko papildina kvalitatīva analīze pēc būtības, ņemot vērā katrai tautsaimniecībai raksturīgos izaicinājumus. ATZINĪGI VĒRTĒ uz nākotni vērstas analīzes un attiecīgo politiku novērtējuma pieaugošo nozīmi, arī ņemot vērā nelīdzsvarotības smagumu. AICINA vēl vairāk uzlabot minētās procedūras ES un eurozonas dimensiju. UZSVER, ka joprojām ļoti svarīgs ir novērtējums par plašāku pārrobežu ietekmi.
10. AICINA turpināt īstenot makroekonomikas nelīdzsvarotības novēršanas procedūru un veikt pašreizējās un potenciālās makroekonomiskās nelīdzsvarotības visaptverošu analīzi. ATZĪMĒ Komisijas skaidrojumu par makroekonomikas nelīdzsvarotības novēršanas procedūras un Stabilitātes un izaugsmes pakta attiecīgajām funkcijām, ka gadījumos, kad riski ir tikai fiskāli, par piemērotu uzraudzības instrumentu būtu jāuzskata Stabilitātes un izaugsmes pakts, bet gadījumos, kad papildus fiskālajiem riskiem pastāv plašāki makroekonomiskie riski, makroekonomikas nelīdzsvarotības novēršanas procedūra joprojām ir piemērotais instruments, lai papildinātu uzraudzību saskaņā ar Stabilitātes un izaugsmes paktu. UZSVER, ka ir jānodrošina vienota izpratne par pieeju nelīdzsvarotības novērtēšanai un klasifikācijai, un VĒRŠ UZMANĪBU uz to, cik svarīga nelīdzsvarotības novērtēšanā ir pārredzamība un dialogs.

11. ŅEM VĒRĀ, ka Francijā, Portugālē un Spānijā makroekonomikas nelīdzsvarotības novēršanas procedūras kontekstā vairs nav novērota nelīdzsvarotība. ATZĪST, ka Francijā politikas rīcība ir palīdzējusi mazināt neaizsargātību, kas saistīta ar konkurētspēju un zemu ražīguma pieaugumu. KONSTATĒ, ka politikas centieni ir jāturpina, savukārt neaizsargātība, kas saistīta ar lielu valsts parādu, saglabājas un arī turpmāk tiks uzraudzīta saskaņā ar pārskatīto ES ekonomikas pārvaldības sistēmu. ATZĪST, ka Portugāle ir guvusi ievērojamus panākumus, samazinot neaizsargātību, kas saistīta ar lielu privātā sektora, valsts un ārējo parādu, un paredzams, ka tas turpinās mazināties. UZSVER, ka Spānija ir guvusi ievērojamus panākumus neaizsargātības mazināšanā, kas saistīta ar lielu privātā sektora un ārējo parādu, un ka ir samazinājies valsts parāds.
12. ŅEM VĒRĀ, ka Slovākijā pastāv nelīdzsvarotība. ATZĪMĒ, ka Slovākijā, neraugoties uz dažiem neseniem uzlabojumiem, joprojām pastāv neaizsargātība, kas saistīta ar izmaksu konkurētspēju, ārējo bilanci, mājokļu tirgu un mājtsaimniecību parādu, un tāpēc ir nepieciešama turpmāka politikas rīcība.
13. ŅEM VĒRĀ, ka Kiprā, Vācijā, Ungārijā, Nīderlandē un Zviedrijā joprojām pastāv nelīdzsvarotība.
14. ŅEM VĒRĀ, ka Grieķija un Itālija saskaras ar nelīdzsvarotību – pēc pārmērīgas nelīdzsvarotības, kas tika konstatēta 2023. gadā. ATZĪST, ka Grieķijā neaizsargātība, kas saistīta ar lielu valsts parādu un lielu ienākumus nenesošu aizdevumu apjomu augsta bezdarba līmeņa apstākļos, joprojām ir būtiska, taču ir ievērojami samazinājusies un paredzams, ka tā turpinās mazināties, taču ārējā pozīcija joprojām ir vāja. KONSTATĒ, ka Itālijā joprojām pastāv neaizsargātība, kas saistīta ar lielu valsts parādu un vāju ražīguma pieaugumu, kontekstā, kam raksturīga darba tirgus nestabilitāte un dažas atlikušās nepilnības finanšu nozarē, kurām ir pārrobežu nozīme. ATZĪST politikas nozīmi neaizsargātības novēršanā, tostarp darbības saskaņā ar atveseļošanas un noturības plāniem.

15. ŅEM VĒRĀ, ka Rumānijā pastāv pārmērīga nelīdzsvarotība, savukārt 2023. gadā valstī tika konstatēta nelīdzsvarotība. ATZĪMĒ, ka Rumānijā ar ārējiem kontiem saistītā neaizsargātība, kas galvenokārt saistīta ar lielu un pieaugošu valsts budžeta deficītu, pagājušajā gadā samazinājās, bet joprojām saglabājas, savukārt ir palielinājušies ievērojami cenu un izmaksu spiedieni, un politikas rīcība ir bijusi nepietiekama.
16. AICINA pilnībā piemērot makroekonomikas nelīdzsvarotības novēršanas procedūru, tostarp attiecīgā gadījumā aktivizēt pārmērīgas nelīdzsvarotības novēršanas procedūru. UZSVER, cik svarīga ir ātra un pastāvīga politikas rīcība makroekonomikas nelīdzsvarotības novēršanai, tostarp saistībā ar Atveseļošanas un noturības mehānisma un konkrētām valstīm adresēto ieteikumu īstenošanu Eiropas pusgada ietvaros. PASVĪTRO, cik svarīga ir cieša un skaidra saikne starp konstatēto makroekonomikas nelīdzsvarotību un konkrētām valstīm adresētajiem ieteikumiem.
-